

## Spis treści

|                 |   |
|-----------------|---|
| Wstęp . . . . . | 9 |
|-----------------|---|

### Rozdział 1. Zagraniczna polityka ekonomiczna

11

|                                                               |    |
|---------------------------------------------------------------|----|
| 1.1. Definicja i cechy zagranicznej polityki ekonomicznej . . | 11 |
| 1.2. Podmioty zagranicznej polityki ekonomicznej . . . . .    | 13 |
| 1.3. Sektory zagranicznej polityki ekonomicznej . . . . .     | 14 |
| 1.4. Rodzaje zagranicznej polityki ekonomicznej . . . . .     | 20 |
| 1.4.1. Polityka wolnego handlu . . . . .                      | 20 |
| 1.4.2. Polityka protekcjonizmu . . . . .                      | 23 |
| 1.4.3. Polityka mieszana . . . . .                            | 33 |
| 1.5. Cele zagranicznej polityki ekonomicznej . . . . .        | 36 |
| 1.6. Środki zagranicznej polityki ekonomicznej . . . . .      | 38 |
| 1.7. Narzędzia zagranicznej polityki ekonomicznej . . . . .   | 41 |

### Rozdział 2. Narzędzia makroekonomiczne zagranicznej polityki ekonomicznej

43

|                                                   |    |
|---------------------------------------------------|----|
| 2.1. Pojęcie polityki makroekonomicznej . . . . . | 43 |
| 2.2. Polityka kursu walutowego . . . . .          | 45 |

|        |                                                           |    |
|--------|-----------------------------------------------------------|----|
| 2.2.1. | Dewaluacja, rewaluacja, deprecjacja, aprecjacja . . . . . | 45 |
| 2.2.2. | Systemy kursu walutowego . . . . .                        | 51 |
| 2.3.   | Polityka stopy procentowej . . . . .                      | 53 |
| 2.4.   | Polityka pieniężna . . . . .                              | 58 |
| 2.5.   | Polityka fiskalna . . . . .                               | 60 |
| 2.6.   | Polityka dochodowa . . . . .                              | 62 |
| 2.7.   | Polityka budżetowa . . . . .                              | 63 |

### **Rozdział 3. Narzędzia mikroekonomiczne zagranicznej polityki ekonomicznej**

**67**

|         |                                                            |     |
|---------|------------------------------------------------------------|-----|
| 3.1.    | Pojęcie i rodzaje polityki mikroekonomicznej . . . . .     | 67  |
| 3.2.    | Narzędzia taryfowe (cła) . . . . .                         | 72  |
| 3.2.1.  | Pojęcie i rodzaje cel . . . . .                            | 72  |
| 3.2.2.  | Mechanizm ekonomiczny cła importowego . . . . .            | 77  |
| 3.2.3.  | Skutki ekonomiczne ograniczenia protekcji celnej . . . . . | 86  |
| 3.3.    | Narzędzia parataryfowe . . . . .                           | 90  |
| 3.3.1.  | Pojęcie narzędzi parataryfowych . . . . .                  | 90  |
| 3.3.2.  | Oplaty wyrównawcze . . . . .                               | 91  |
| 3.3.3.  | Oplaty fiskalne . . . . .                                  | 93  |
| 3.3.4.  | Oplaty specjalne . . . . .                                 | 94  |
| 3.3.5.  | Podatki . . . . .                                          | 94  |
| 3.3.6.  | Depozyty importowe . . . . .                               | 95  |
| 3.3.7.  | Podwyższenie podstawy wymiaru cła . . . . .                | 96  |
| 3.3.8.  | Kontyngenty taryfowe . . . . .                             | 96  |
| 3.3.9.  | Normy . . . . .                                            | 97  |
| 3.3.10. | Subsydia . . . . .                                         | 98  |
| 3.3.11. | Dumping . . . . .                                          | 104 |
| 3.4.    | Narzędzia pozataryfowe . . . . .                           | 106 |
| 3.4.1.  | Pojęcie narzędzi pozataryfowych . . . . .                  | 106 |
| 3.4.2.  | Zakazy importu i eksportu . . . . .                        | 107 |
| 3.4.3.  | Ograniczenia ilościowe . . . . .                           | 108 |
| 3.4.4.  | Licencje importowe i eksportowe . . . . .                  | 109 |
| 3.4.5.  | Dobrowolne ograniczenia eksportu . . . . .                 | 110 |
| 3.4.6.  | Umowy o dobrowolnym ograniczeniu eksportu . . . . .        | 111 |
| 3.4.7.  | Ograniczenia dewizowe . . . . .                            | 112 |

|                                               |     |
|-----------------------------------------------|-----|
| 3.4.8. Handel państwowy . . . . .             | 114 |
| 3.4.9. Zakupy rządowe (publiczne) . . . . .   | 114 |
| 3.4.10. Przepisy domieszkowe . . . . .        | 115 |
| 3.4.11. Reguły pochodzenia . . . . .          | 116 |
| 3.4.12. Minimalne wymogi eksportowe . . . . . | 117 |

## **Rozdział 4. Międzynarodowa polityka ekonomiczna**

**119**

|                                                                  |     |
|------------------------------------------------------------------|-----|
| 4.1. Pojęcie międzynarodowej polityki ekonomicznej . . . . .     | 119 |
| 4.1.1. Cele międzynarodowej polityki ekonomicznej . . . . .      | 122 |
| 4.1.2. Środki międzynarodowej polityki ekonomicznej . . . . .    | 123 |
| 4.1.3. Narzędzia międzynarodowej polityki ekonomicznej . . . . . | 125 |
| 4.2. Podmioty międzynarodowej polityki ekonomicznej . . . . .    | 126 |
| 4.2.1. Państwa . . . . .                                         | 126 |
| 4.2.2. Międzynarodowe organizacje gospodarcze . . . . .          | 131 |
| 4.2.3. Ugrupowania integracyjne . . . . .                        | 158 |
| 4.2.4. Korporacje transnarodowe . . . . .                        | 171 |
| 4.2.5. Kartele międzynarodowe . . . . .                          | 174 |

## **Rozdział 5. Egzemplifikacja zagranicznej i międzynarodowej polityki ekonomicznej**

**176**

|                                                                   |     |
|-------------------------------------------------------------------|-----|
| 5.1. Istota egzemplifikacji . . . . .                             | 176 |
| 5.2. Kraje wysoko uprzemysłowione . . . . .                       | 176 |
| 5.2.1. Istota zagadnienia . . . . .                               | 176 |
| 5.2.2. Stany Zjednoczone . . . . .                                | 178 |
| 5.2.3. Europa Zachodnia . . . . .                                 | 183 |
| 5.2.4. Japonia . . . . .                                          | 192 |
| 5.3. Kraje nowo uprzemysłowione . . . . .                         | 199 |
| 5.3.1. Pojęcie krajów nowo uprzemysłowionych . . . . .            | 199 |
| 5.3.2. Pierwsza generacja krajów nowo uprzemysłowionych . . . . . | 201 |
| 5.3.3. Druga generacja krajów nowo uprzemysłowionych . . . . .    | 202 |
| 5.3.4. Trzecia generacja krajów nowo uprzemysłowionych . . . . .  | 204 |
| 5.3.5. Czynniki rozwoju krajów nowo uprzemysłowionych . . . . .   | 207 |

|        |                                                                                                                                                |     |
|--------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 5.4.   | Kraje słabo rozwinięte . . . . .                                                                                                               | 212 |
| 5.4.1. | Pojęcie krajów słabo rozwiniętych . . . . .                                                                                                    | 212 |
| 5.4.2. | Kraje najsłabiej rozwinięte gospodarczo . . . . .                                                                                              | 213 |
| 5.4.3. | Kraje naftowe I i II . . . . .                                                                                                                 | 215 |
| 5.4.4. | Pozostałe kraje słabo rozwinięte gospodarczo . . . . .                                                                                         | 218 |
| 5.4.5. | Koncepcja zagranicznej polityki ekonomicznej pozosta-<br>łych krajów słabo rozwiniętych . . . . .                                              | 219 |
| 5.5.   | Kraje transformujące swoje systemy gospodarcze i poli-<br>tyczne . . . . .                                                                     | 227 |
| 5.5.1. | Istota zagadnienia . . . . .                                                                                                                   | 227 |
| 5.5.2. | Pierwsza radykalna transformacja zagranicznej i międ-<br>zynarodowej polityki ekonomicznej krajów Europy Środ-<br>kowej i Wschodniej . . . . . | 228 |
| 5.5.3. | Druga radykalna transformacja zagranicznej i międzynaro-<br>dowej polityki ekonomicznej krajów Europy Środkowej<br>i Wschodniej . . . . .      | 240 |
| 5.6.   | Chiny . . . . .                                                                                                                                | 256 |
| 5.6.1. | Istota zagadnienia . . . . .                                                                                                                   | 256 |
| 5.6.2. | Specyfika otwarcia gospodarki chińskiej . . . . .                                                                                              | 263 |

## Zakończenie. Od polityki autonomicznej do polityki ponadkrajowej

266

|                        |     |
|------------------------|-----|
| Bibliografia . . . . . | 271 |
|------------------------|-----|